

بسمه تعالی
"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی	جناب آقای خاندوزی
وزیر محترم دادگستری	جناب آقای رحیمی
وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری	جناب آقای زلفی گل
وزیر محترم صنعت، معدن و تجارت	جناب آقای فاطمی امین
وزیر محترم کشور	جناب آقای وحیدی
سرپرست محترم وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	جناب آقای زاهدی وفا
معاون محترم حقوقی رییس جمهور	جناب آقای دهقان
معاون محترم رییس جمهور و رییس سازمان اداری و استخدامی کشور	جناب آقای لطیفی
معاون محترم رییس جمهور و رییس سازمان برنامه و بودجه کشور	جناب آقای میر کاظمی

با سلام و احترام، به پیوست تصویر نامه شماره ۸۹۸۳۹/۱۰۰/۰۲ مورخ ۱۴۰۱/۶/۷ وزارت راه و شهرسازی در خصوص «لایحه اصلاح قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان - ۱۳۷۴»، برای بررسی و اعلام نظر ایفاد می‌شود.

مهدی قاسمی علی آبادی
دبیر کمیسیون زیربنایی،
صنعتی و محیط زیست

رونوشت:

- سایر اعضای محترم هیئت دولت، برای استحضار و در صورت لزوم اعلام نظر.
- جناب آقای اسماعیلی وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی و دبیر کارگروه فرهنگی دولت، برای استحضار و در صورت لزوم اعلام نظر.
- جناب آقای قاسمی وزیر محترم راه و شهرسازی، برای استحضار.
- جناب آقای بهادری جهرمی دبیر محترم هیئت دولت، برای استحضار.
- جناب آقای زاکانی شهردار محترم تهران، برای استحضار و اعلام نظر.
- جناب آقای محمد دبیر محترم شواری عالی مناطق آزاد تجاری صنعتی و ویژه اقتصادی، برای استحضار و در صورت لزوم اعلام نظر.
- جناب آقای شافعی رییس محترم اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، برای استحضار و در صورت لزوم اعلام نظر.
- جناب آقای ممبینی رییس محترم اتاق اصناف ایران، برای استحضار و در صورت لزوم اعلام نظر.
- جناب آقای سقاب اصفهانی دبیر محترم ستاد راهبردی سند تحول، برای استحضار و اعلام نظر.

کد ۶۰۳۴۴

۱۴۰۱/۰۶/۲۰

جمهوری اسلامی ایران
وزارت راه و شهرسازی

وزیر

تاریخ: ۱۴۰۱/۰۶/۰۷

شماره: ۹۸۳۹/۱۰۰/۰۲

بسمه تعالی

جناب آقای دکتر مخبر
معاون اول محترم رئیس جمهور

موضوع: پیش نویس لایحه پیشنهادی اصلاحیهی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

با سلام و احترام

همانطور که استحضار دارند قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مشتمل بر شش فصل و ۴۲ ماده در تاریخ ۱۳۷۴/۱۲/۲۸ از سوی مجلس وقت به دولت ابلاغ گردیده است. با گذشت بیش از دو دهه از ابلاغ و اجرای قانون مذکور با وجود نقاط مثبت موجود در این قانون، نقاط ضعفی منجمله: کیفیت پائین ساخت وسازها و ارائه خدمات فنی و مهندسی، فقدان نظام مسئولیتی در صنعت ساختمان، فقدان نظام تضمین کیفیت در پروژه‌های ساختمانی، ناتوانی در صدور خدمات فنی و مهندسی صنعت ساختمان، فاصله روزافزون صنعت ساختمان کشور با روند جهانی آن، ضعف ساختاری سازمان‌های نظام مهندسی و بی اعتمادی مردم به جامعه مهندسی، نبود سیستم یکپارچه فنی، مهندسی و اجرایی در صنعت ساختمان و غیره نیز در اجرای آن مشاهده گردیده است. لذا این وزارت به عنوان متولی بررسی این موضوع و با خط مشی حفظ نقاط قوت قانون موجود، بهره‌مندی از تجربیات سالیان اخیر، بهره‌مندی از نتایج آسیب شناسی‌ها، توجه به حقوق اساسی شهروندان، تاکید بر امر حرفه‌مندی، اصلاح ساختاری، ارتقای سلامت و حذف زمینه های بروز رانت و انحصار و فساد، حذف توازی و تداخل با قوانین دیگر اقدام به تدوین لایحه اصلاح قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان نموده است. لذا به پیوست متن لایحه پیشنهادی این وزارت جهت استحضار و طرح در هیات محترم دولت به حضور ارسال می‌گردد.

روستم قاسمی

ورود به دفتر معاون اول رئیس جمهور
تاریخ: ۱۴۰۱/۰۶/۲۰

دفترخانه مرکزی ریاست جمهوری
شماره: ۱۰۰۱۷۰
تاریخ: ۱۴۰۱/۰۶/۰۹
۵۸۷۵۴

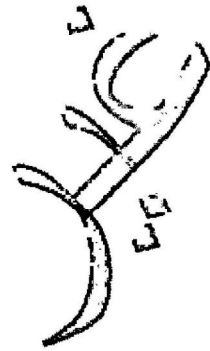
خانه دفتر هیئت دولت
.....
.....
..... ۱۴۰۱/۰۶/۱۳

میدان آرژانتین، بلوار آفریقا
اراضی عباس آباد
ساختمان شهید دامن
کدپستی: ۱۵۱۹۷۱۳۱۱۱
سندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۲۵۶۸
WWW.MRUD.IR

وزارت راه و شهرسازی جمهوری اسلامی ایران
معاونت مسکن و ساختمان

Ministry of Roads & Urban Development Islamic Republic of Iran

لایحه پیشنهادی اصلاحیه قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

فصل اول: کلیات، اهداف و خط مشی

ماده ۱- تعاریف

حرفه‌مند: شخص حقیقی دارای پروانه‌ی حرفه‌مندی مهندسی یا کاردانی در رشته‌های موضوع این قانون.

رشته‌های هفت‌گانه: رشته‌های معماری، عمران، مکانیک، برق، شهرسازی، ترافیک و نقشه برداری.

پروانه حرفه‌مندی: مدرک صلاحیت حرفه‌ای مهندسان یا کاردانان دارنده شرایط مقرر در این قانون.

سازمان نظام مهندسی ساختمان: شامل شورای مرکزی، رئیس سازمان و تشکیلات اداری آن است که در این قانون به اختصار سازمان نامیده می‌شود.

سازمان استان: سازمان نظام مهندسی ساختمان استان.

مجمع عمومی سازمان استان: اجتماع تمامی اشخاص حقیقی حرفه‌مند دارای پروانه حرفه‌مندی استان مربوطه.

کمیته تخصصی: منتخبان اعضای سازمان استان در هر یک از رشته‌های هفت‌گانه.

گروه تخصصی: اجتماع دو یا سه کمیته تخصصی مرتبط با یکدیگر در سازمان استان.

مجمع تخصصی سازمان استان: اجتماع گروه‌های تخصصی سازمان استان.

کارفرما: کارفرمای پروژه، مالک یا شخصی که مازون از وی با اختیار قانونی، تقاضای پروانه ساختمان برای انجام عملیات ساختمانی را دارد، یا دستگاه اجرائی یا نهاد عمومی که طرف قرارداد با انجام دهندگان وظائف یا ارائه کنندگان خدمات مهندسی است. این عنوان با تعریف کارفرمای کارگر در ماده ۳ قانون کار تفاوت دارد.

پیمانکار: شخص حقیقی یا حقوقی دارای پروانه حرفه‌مندی با صلاحیت اجرای ساختمان که طی قرارداد کتبی با کارفرما وظیفه و مسئولیت اجرای عملیات ساختمانی را عهده دار می‌شود.

مشاور: شخص حقیقی یا حقوقی ارائه دهنده خدمات حرفه‌ای است که می‌تواند در یک یا چند تخصص از رشته‌های حرفه‌مندی به فعالیت بپردازد. به شخص حقیقی مشاور "مهندس" و به شخص حقوقی آن "مهندسین مشاور" گفته می‌شود. حداکثر میزان امکان انجام خدمات حرفه‌ای تابع حداکثر مبلغ بیمه مسئولیت خدمات حرفه‌ای مشاور در هر پروژه و رشته است. اخذ هرگونه پروانه کسب و پیشه به عنوان مشاور منوط به داشتن پروانه حرفه‌مندی مربوطه است.

نظارت: مجموعه وظایف و خدماتی که توسط مشاور برای حصول اطمینان از انطباق عملیات ساختمانی با مشخصات مندرج در پروانه ساختمان، نقشه‌ها، ضوابط شهرسازی، مقررات ملی ساختمان و رعایت مفاد قانونی قرارداد پیمانکاری به کارفرما ارائه می‌شود.

کنترل ساختمان: مجموعه اقدامات اداری و اجرائی که بر اساس قوانین و مقررات به‌منظور کسب اطمینان از انطباق عملیات ساختمانی با ضوابط شهرسازی و مقررات ملی ساختمان انجام می‌شود.

مرجع صدور پروانه و کنترل ساختمان: شهرداری، دهیاری، شرکت عمران شهر جدید، شرکت شهرک‌های صنعتی، سازمان منطقه ویژه اقتصادی، سازمان عمران منطقه آزاد و سایر مراجع قانونی که وظیفه صدور پروانه ساختمان، کنترل و نظارت بر نحوه استفاده از زمین، ساختمان و احداث هرگونه ساختمان و تأسیسات و سایر اقدامات مربوط به توسعه و عمران در محدوده‌ی جغرافیایی معین را برای حصول اطمینان از رعایت ضوابط شهرسازی و مقررات ملی ساختمان در آن‌ها به عهده دارند.

ضوابط شهرسازی: مجموع قوانین و مقررات حاکم بر طرح‌های مصوب توسعه و عمران شهری و مصوبات شورای عالی شهرسازی و معماری.

مقررات ملی ساختمان: اصول و قواعد فنی که رعایت آن‌ها در طراحی، محاسبه، اجرا، نظارت، بازرسی، بهره‌برداری، نگهداری و بهسازی ساختمان‌ها به منظور اطمینان از ایمنی، بهداشت، بهره‌دهی مناسب، آسایش و صرفه‌ی اقتصادی ضروری است.

نظام مهندسی و کنترل ساختمان: مجموعه‌ای از قانون، مقررات ملی ساختمان، آئین‌نامه‌ها، استانداردها، مقررات شهرسازی، مقررات کنترل ساختمان، مقررات حرفه‌مندی، که جهت رسیدن به اهداف مندرج در این قانون از سوی وزارت راه و شهرسازی ابلاغ یا به‌مورد اجرا گذاشته می‌شود و همچنین تشکلهای مهندسی و حرفه‌ای مربوطه.

کارنامه حرفه‌مندی: پرونده الکترونیکی مشتمل بر سوابق مرتبط با فعالیت حرفه‌ای هر حرفه‌مند که توسط سازمان تهیه می‌شود. **قانون:** قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

ماده ۲- اهداف و خط مشی قانون

الف- اهداف:

۱- تقویت و توسعه فرهنگ و ارزش‌های اسلامی و ایرانی در معماری و شهرسازی.

۲- رشد و اعتلای مهندسی ساختمان در کشور و حرفه‌مندی در این بخش.

- ۳- بالا بردن کیفیت خدمات مهندسی و نظارت بر حسن اجرای خدمات و اصلاح نظام اداری و ساختارهای نهادها و تشکل‌های صنفی و مستند سازی یکپارچه پروژه‌ها با فناوری اطلاعات بر پایه مدلسازی اطلاعات ساختمان (بی‌آی‌ام BIM)
  - ۴- ارتقای دانش فنی و اخلاق حرفه‌ای صاحبان حرفه‌ها در این بخش.
  - ۵- رعایت مقررات ملی ساختمان، ضوابط و مقررات شهرسازی و مفاد طرحهای جامع و تفصیلی و هادی از سوی تمام دستگاه‌های دولتی و نهادهای عمومی، شهرداری‌ها و سایر مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان، مهندسان، بهره‌برداران، مالکان، سازمان‌های حرفه‌ای بخش ساختمان و تمام اشخاص حقیقی و حقوقی مرتبط با بخش ساختمان به عنوان اصل حاکم بر کلیه روابط و فعالیت‌های آنها و فراهم ساختن زمینه همکاری کامل میان وزارت راه و شهرسازی، شهرداری‌ها و سایر مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان و تشکل‌های حرفه‌ای مهندسی و صنوف ساختمان.
  - ۶- صیانت از حقوق شهروندی در صنعت ساختمان.
- ب- خط مشی‌ها:**

- ۱- تنظیم نظام حرفه‌مندی، تنسيق امور مربوط به مشاغل و حرفه‌های فنی و مهندسی در بخش‌های ساختمان و شهرسازی؛
- ۲- ترویج اصول معماری و شهرسازی و رشد آگاهی عمومی نسبت به آن و مقررات ملی ساختمان و افزایش بهره‌وری و توسعه ظرفیت‌های نظام آموزشی در ارتباط با آموزش و ترویج مباحث مرتبط با مدلسازی اطلاعات ساختمان (بی‌آی‌ام BIM)
- ۳- وضع مقررات ملی ساختمان به منظور اطمینان از ایمنی، بهداشت و آسایش و اجراء و کنترل و بروزآوری آن در جهت حمایت از مردم به عنوان بهره‌برداران از ساختمان‌ها و فضاهای شهری و ابنیه و مستحذات عمومی و حفظ و افزایش بهره‌وری منابع مواد و انرژی و سرمایه‌های ملی.
- ۴- جلب مشارکت حرفه‌ای مهندسان و صاحبان حرفه‌ها و صنوف ساختمانی در تهیه و اجرای طرح‌های توسعه و آبادانی کشور با تاکید بر اصل رقابت‌پذیری در ارائه خدمات فنی و مهندسی من‌جمله از طریق برگزاری مسابقات حرفه‌ای
- ۵- برقراری نظام مسئولیت حرفه‌ای.
- ۶- یکپارچه‌سازی اصول و مبانی فنی و مهندسی، ایمنی، اجرایی و نظام مسئولیتی در نظام‌های ساخت و ساز در کشور.
- ۷- تهیه و تنظیم مبانی قیمت‌گذاری وظایف و خدمات مهندسی.

۱- الزام به رعایت مقررات ملی ساختمان، ضوابط و مقررات شهرسازی و مفاد طرح‌های جامع و تفصیلی و هادی و ساختاری- راهبردی از سوی تمام دستگاه‌های دولتی، موسسات و نهادهای عمومی، شهرداری‌ها و سایر مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان، سازمان‌ها و تشکل‌های حرفه‌ای و صنفی، بهره‌برداران مهندسان و دیگر عوامل فنی و اجرایی اعم از طراح، سازنده، مجری، ناظر، بازرس، کنترل کننده، مسئولان و مدیران امور آزمایشگاهی، آموزشی، تحقیقی، نوسازی و بهسازی، تخریب، تعمیر و نگهداری، ساخت و تولید، نصب، تولیدکنندگان مواد، مصالح و فرآورده‌های ساختمانی و تمام اشخاص حقیقی و حقوقی مرتبط با بخش ساختمان و فراهم ساختن زمینه همکاری کامل میان دستگاه‌های اجرایی، شهرداری‌ها، تشکل‌های حرفه‌ای و صنوف ساختمان با سازمان‌های حرفه‌مندی

۴- تامین موجبات اعتلای صنعت ساختمان کشور در حوزه‌های تربیت نیروی انسانی حرفه‌مند و ماهر، ارائه خدمات فنی-مهندسی، تولید، تامین و عرضه مصالح، ادوات و تجهیزات ساختمانی ارتقای دانش فنی صاحبان حرفه‌ها در این بخش؛ طبقه‌بندی و یکسان‌سازی کدهای معرف مصالح با استانداردهای بین‌المللی با کاربرد مدلسازی اطلاعات ساختمان (بی‌آی‌ام BIM)

ماده ۳- سازمان نظام مهندسی ساختمان

برای تامین مشارکت حرفه‌مندان در تحقق اهداف حرفه‌مندی و انتظام امور حرفه‌ای مندرج در این قانون در سطح کشور "سازمان نظام مهندسی ساختمان" که از این پس در این قانون به اختصار "سازمان" خوانده می‌شود و در هر استان یک سازمان به نام "سازمان نظام مهندسی ساختمان استان" که از این پس به اختصار "سازمان استان" نامیده می‌شود، طبق شرایط یاد شده در این قانون و آئین‌نامه اجرایی آن تأسیس می‌شود. سازمان‌های یاد شده، نهادی حرفه‌ای، غیردولتی که عهده‌دار مأموریت عمومی است و مجاز به هیچ نوع فعالیت انتفاعی نمی‌باشند.

ماده ۴- صلاحیت حرفه‌ای، پروانه حرفه‌مندی

۱- اشتغال اشخاص حقیقی و حقوقی به آن دسته از فعالیت حرفه‌ای در بخش‌های ساختمان و شهرسازی که توسط وزارت راه و شهرسازی تعیین می‌شود، در سراسر کشور مستلزم داشتن صلاحیت حرفه‌ای است. این صلاحیت در مورد مهندسان از طریق پروانه حرفه‌مندی مهندسی و در مورد کاردان‌های فنی از طریق پروانه حرفه‌مندی کاردانی، در مورد معماران تجربی از طریق پروانه مهارت تجربی و درباره کارگران ماهر از طریق پروانه مهارت فنی احراز می‌شود. مرجع صدور پروانه حرفه‌مندی مهندسی ساختمان و پروانه حرفه‌مندی کاردانی ساختمان وزارت راه و شهرسازی و مرجع صدور پروانه مهارت تجربی و مهارت فنی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی است.

۲-۴- پروانه حرفه‌مندی در سراسر کشور اعتبار دارد. شرایط و ترتیب صدور، تمدید، تجدید، لغو، تعلیق، ابطال و تغییر مدارک صلاحیت حرفه‌ای موضوع این ماده و چگونگی تعیین، حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال دارندگان آن‌ها و نحوه بازنشستگی دارندگان پروانه حرفه‌مندی در آئین‌نامه اجرایی این قانون معین می‌شود.

تبصره: کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی غیرایرانی برای انجام خدمات موضوع این قانون باید مدارک صلاحیت حرفه‌ای موقت دریافت دارند.

۳-۴- پروانه‌های اشتغال به کار صادره تا قبل از اصلاحیه جاری این قانون، حداکثر به مدت سه سال از تصویب این اصلاحیه اعتبار خواهد داشت. با تصویب این قانون پروانه حرفه‌مندی مهندسی و کاردانی صرفاً برای دارندگان مدارک تحصیلی منطبق با رشته‌های هفت‌گانه مندرج در این قانون صادر خواهد شد. اشخاص دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی و کاردانی قبلی در همان رشته، پایه و صلاحیت، پروانه حرفه‌مندی دریافت می‌نمایند.

۴-۴- وزارت راه و شهرسازی مجاز است میزان صدور پروانه حرفه‌مندی را با توجه به نیاز مناطق مختلف کشور به هریک از رشته‌های هفت‌گانه یا صلاحیت‌های مختلف آن ساماندهی نماید.

فصل دوم: تشکیلات، ارکان، وظایف و اختیارات سازمان و سازمان استان

ماده ۵- ارکان سازمان و سازمان استان

۱-۵- سازمان دارای پنج رکن شامل هیأت عمومی، شورای مرکزی سازمان، رئیس سازمان، شورای انتظامی و بازرسان سازمان می‌باشد.

۲-۵- هر سازمان استان دارای پنج رکن شامل مجمع عمومی، مجمع تخصصی، هیأت مدیره، دایره تحقیق و شورای انتظامی استان و بازرسان است.

۳-۵- هیچ فردی نمی‌تواند علاوه بر عضویت در مجمع عمومی همزمان در بیش از یک رکن از ارکان سازمان یا سازمان استان عضو شود. این افراد نمی‌توانند در هر یک از ارکان در بیش از دو دوره متوالی انتخاب گردند. محدودیت مذکور شامل افرادی که در ارکان موضوع قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب سال ۱۳۷۴ بودند نیز می‌باشد.

ماده ۶- سازمان استان

۱-۶- سازمان استان از مهندسان و کاردانان حوزه آن استان که دارای پروانه حرفه‌مندی به‌ترتیب برای مهندسان با مدرک کارشناسی پیوسته یا کارشناسی ارشد پیوسته در رشته‌های معماری، عمران، مکانیک، برق، نقشه‌برداری، ترافیک و شهرسازی باشند و برای کاردانان فنی نیز در رشته‌های مذکور در مقطع کاردانی تشکیل می‌شود. در این رشته‌ها دارندگان مدارک تحصیلی کارشناسی ناپیوسته با کاردانی هم‌رشته و کارشناسی ارشد ناپیوسته با کارشناسی هم‌رشته مجاز به عضویت در سازمان استان می‌باشند.

۲-۶- مهندس یا کاردان حوزه هر استان در این قانون به شخصی اطلاق می‌شود که سکونت وی توسط سامانه اسکان و املاک در آن استان احراز شده باشد.

۳-۶- هر شخص حرفه‌مند نمی‌تواند بصورت همزمان در بیش از یک سازمان استان عضویت داشته باشد.

ماده ۷- حدود صلاحیت

۱-۷- پروانه حرفه‌مندی اشخاص حقوقی در رشته‌های هفت‌گانه مذکور در ماده ۱ این قانون توسط وزارت راه و شهرسازی اعطا می‌شود. اخذ و استمرار اعتبار پروانه حرفه‌مندی شخص حقوقی مستلزم آن است که مدیرعامل، اعضای هیئت‌مدیره و شاغلان امتیازآور آن دارای پروانه حرفه‌مندی باشند و این اشخاص در هیچ شخص حقوقی دارنده پروانه حرفه‌مندی حقوقی دیگر، هیچ یک از سمت‌ها یا وضع مذکور را دارا نباشند. همچنین این افراد نباید دارای سابقه لغو دائم یا ابطال پروانه حرفه‌مندی یا پروانه اشتغال به کار قبلی باشند. شرکتی که متقاضی اخذ پروانه حرفه‌مندی شخص حقوقی می‌شود باید بصورت شرکت سهامی ثبت شده باشد و سهامداران دارای پروانه حرفه‌مندی باید بیش از ۵۰ درصد از سهام شرکت را دارا باشند.

۲-۷- حدود صلاحیت حرفه‌ای دارندگان مدارک تحصیلی دانشگاهی و انطباق عناوین و رشته‌های جدید که محتوای علمی و آموزشی آن بیش از ۷۰ درصد در ارتباط با رشته‌های مندرج در ماده یک این قانون است، توسط کمیسیون هم‌ارزی متشکل از نمایندگان وزیر راه و شهرسازی، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و رئیس سازمان تعیین و به تصویب وزیر راه و شهرسازی می‌رسد.

ماده ۸- محل سازمان استان

محل استقرار دایم دفتر مرکزی و تشکیل جلسات مجمع عمومی و هیات مدیره سازمان استان در مرکز استان می‌باشد. سازمان استان باید خدمات خود در شهرستان‌ها را از طریق سامانه‌های الکترونیکی ارائه نماید و در شرایط خاص تاسیس دفتر نمایندگی در شهرستان‌ها و یا در مناطق ویژه صرفاً با تصویب وزیر راه و شهرسازی امکانپذیر است. شرایط و ضوابط مورد عمل نمایندگی ویژه در آئین‌نامه اجرایی مرتبط با این ماده تعیین خواهد شد.

ماده ۹- مجمع عمومی سازمان استان

مجمع عمومی سازمان استان از اجتماع تمامی اشخاص حقیقی دارای پروانه حرفه‌مندی معتبر تشکیل می‌گردد که وظیفه انتخاب اعضای هیأت مدیره، مجمع تخصصی، بازرسان و شورای انتظامی استان را از طریق برگزاری انتخابات بر عهده دارد. مجمع عمومی بطور عادی هر ۴ سال یکبار و بطور فوق العاده به تعداد دفعاتی که در اجلاس عادی تعیین می‌گردد یا با درخواست حداقل ۲۵ درصد از اعضاء سازمان استان یا به درخواست وزارت راه و شهرسازی و به دعوت هیات مدیره از طریق فراخوان عمومی تشکیل می‌شود. هیات مدیره ملزم به دعوت از نمایندگان وزارت راه و شهرسازی برای شرکت در جلسات مجمع عمومی بوده و جلسات یاد شده با رعایت سایر شرایط، مشروط به انجام این دعوت و حضور نماینده مذکور رسمیت می‌یابد.

ماده ۱۰- مجمع تخصصی سازمان استان

مجمع تخصصی سازمان استان از اجتماع سه گروه تخصصی معماری و شهرسازی با کمیته‌های تخصصی معماری و شهرسازی، گروه تخصصی عمران با کمیته های تخصصی عمران، نقشه برداری و ترافیک و گروه تخصصی تاسیسات با کمیته‌های برق و مکانیک تشکیل می‌گردد. که وظایف و اختیارات آن به شرح زیر است:

- بررسی و تصویب برنامه پیشنهادی سالانه هیات مدیره.
- استماع اظهار نظر بازرسان سازمان استان نسبت به عملکرد هیات مدیره
- استماع گزارش عملکرد سالانه هیأت مدیره و اتخاذ تصمیم نسبت به آن و در صورت عدم قبول گزارش توسط اکثریت مطلق حاضرین، ارجاع آن به شورای مرکزی سازمان توسط رییس سازمان استان جهت رسیدگی و اصلاح عملکرد.
- بررسی و تصویب ترازنامه سالانه "سازمان استان".
- بررسی و تصویب بودجه پیشنهادی سالانه "هیأت مدیره".
- تعیین و تصویب حق ورودیه و حق عضویت سالانه اعضاء.
- تعیین و تصویب حق الزحمه اعضاء هیات مدیره و سردادیار و دادیاران و اعضاء شورای انتظامی و پاداش سالانه بازرسان.
- بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به سایر اموری که طبق قوانین و آئین‌نامه‌های مربوط به عهده و در صلاحیت مجمع تخصصی می‌باشد.

جلسات مجمع تخصصی بطور عادی سالی یکبار و بطور فوق العاده به تعداد دفعاتی که توسط جلسات عادی مجمع تخصصی تعیین، یا به دعوت هیات مدیره، حداقل ۱۰ درصد اءضاء سازمان، وزارت راه و شهرسازی یا بازرسان سازمان استان تشکیل می شود. هیأت مدیره ملزم به دعوت از نمایندگان وزارت راه و شهرسازی برای شرکت در جلسات مجمع تخصصی می باشد و جلسات یاد شده با رعایت سایر شرایط، مشروط به انجام این دعوت رسمیت خواهد یافت.

ماده ۱۱- هیات مدیره

هر یک از سازمان های استان ها دارای هیأت مدیره ای خواهد بود که توسط مجمع عمومی و با نظارت وزارت راه و شهرسازی از بین اءضای داوطلب واجد شرایط در رشته های هفت گانه برای یک دوره زمانی چهارساله انتخاب خواهد شد.

ماده ۱۲- شرایط عضویت در هیات مدیره، مجمع تخصصی، بازرسان، دایره تحقیق و

شورای انتظامی استان

الف- شرایط عمومی عضویت در هیات مدیره، مجمع تخصصی، بازرسان، دایره تحقیق و شورای انتظامی استان استان بشرح زیر است:

- ۱- تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران.
- ۲- تعهد عملی به احکام دین مبین اسلام و وفاداری به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران. اقلیت های دینی به رسمیت شناخته شده در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تابع احکام دین اعتقادی خود می باشند.
- ۳- نداشتن فساد اخلاقی و مالی و عدم اعتیاد به هرگونه مواد مخدر و مواد روانگردان و صنعتی به تشخیص مراجع ذیصلاح.
- ۴- نداشتن محکومیت موثر کیفری.
- ۵- نداشتن محکومیت انتظامی قطعی درجه ۳ یا بالاتر، از حداقل ۵ سال قبل تا زمان داوطلبی.
- ۶- نداشتن بیش از دو مورد محکومیت مدنی قطعی مربوط به فعالیت های حرفه ای موضوع این قانون، از حداقل ۵ سال قبل تا زمان داوطلبی.
- ۷- دارا بودن پروانه حرفه مندی در بالاترین سطح صلاحیت حرفه ای با حداقل یک سال سابقه فعالیت حرفه ای در زمان داوطلبی، در رشته ای که داوطلب خواهان عضویت در مجمع عمومی در آن رشته است.
- ۸- داشتن حداقل یک سال سابقه عضویت در سازمان همان استان، قبل از تقاضای داوطلبی.

۹- داشتن شرایط فوق در تمام دوره عضویت الزامی است و هرگاه عضو مورد نظر شرایط مذکور را از دست دهد، علاوه بر از دست دادن عضویت در ارکان یاد شده از کلیه سمت‌هایی که به اعتبار این عضویت احراز کرده، ساقط می‌شود.

۱۰- عدم تعارض منافع در قبول مسئولیت یا اشتغال موضوع این قانون.

مصادیق بندهای فوق الذکر در آئین‌نامه‌ی اجرایی این ماده تعیین می‌گردد.

ماده ۱۳- تعداد اعضای هیأت مدیره سازمان استان

هیأت مدیره سازمان استان نماینده آن سازمان و عهده دار اداره امور سازمان استان است که اعضای آن توسط مجمع عمومی انتخاب می‌شوند. تعداد اعضای اصلی هیأت مدیره متناسب با تعداد اعضاء سازمان استان به تفکیک رشته‌های هفت‌گانه بین ۷ تا ۱۵ نفر می‌باشد. هیأت مدیره در اولین جلسه از بین خود یک رئیس، یک نائب رئیس، یک دبیر و یک خزانه دار برای مدت دو سال انتخاب می‌کند. رئیس هیأت مدیره، رئیس سازمان استان نیز است.

تبصره: در هر یک از رشته‌های هفت‌گانه که نماینده یا نمایندگانی در هیأت مدیره سازمان استان دارند، یک نفر به عنوان عضو علی‌البدل هیأت مدیره انتخاب خواهد شد.

ماده ۱۴- هیأت اجرایی و نظارت استان

هیأت اجرایی انتخابات در هر استان متشکل از ۷ نفر از اعضای سازمان استان است که تحت نظارت وزارت راه و شهرسازی به عنوان دستگاه نظارت و وظیفه برگزاری انتخابات را به عهده دارد که دبیرخانه‌ی آن به صورت مستقل در سازمان استان مستقر است. چگونگی انتخاب اعضاء و روابط نسبی و سببی داوطلبان با اعضای هیأت های اجرایی و نظارت، نحوه تشکیل هیأت اجرایی و نظارت استان، اختیارات و وظایف آن‌ها در آیین نامه اجرایی این ماده تعیین می‌شود. هیأت اجرایی انتخابات موظف است صلاحیت داوطلبان را از مراجع صلاحیتدار استعلام و بررسی نماید. مراجع مذکور مکلفند حداکثر ظرف مدت ۲۰ روز پاسخ استعلام‌های مربوط را ارسال نمایند. عدم پاسخگویی در مهلت مقرر مانع ادامه رسیدگی و اعلام نظر هیأت اجرایی نخواهد بود. تامین امکانات، تجهیزات و هزینه برگزاری انتخابات بر عهده سازمان استان است.

اعضای هیأت‌های اجرایی و نظارت استان نمی‌توانند همزمان داوطلب انتخابات باشند.

ماده ۱۵- وظایف و اختیارات هیأت مدیره

اهم وظایف و اختیارات هیأت مدیره به شرح زیر است:

- ۱- برنامه ریزی و اقدام در جهت تقویت و توسعه فرهنگ و ارزش‌های ایرانی و اسلامی در معماری و شهرسازی.
- ۲- برنامه ریزی و اقدام به منظور رشد و اعتلای حرفه‌های مهندسی ساختمان و مشاغل مرتبط با آن.
- ۳- ارتقای دانش فنی و کیفیت کار شاغلان در بخش‌های ساختمان و شهرسازی از طریق ایجاد پایگاه‌های علمی، فنی، آموزش و انتشارات.
- ۴- همکاری با مراجع مسئول در امر کنترل ساختمان از قبیل اجرای دقیق صحیح مقررات ملی ساختمان و ضوابط طرح‌های جامع و تفصیلی و هادی شهرها توسط اعضای سازمان حسب درخواست، بدون دخالت در وظائف و خدمات مهندسی.
- ۵- نظارت بر حسن انجام وظائف و خدمات مهندسی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی در حوزه استان و تعقیب متخلفان از طریق مراجع قانونی ذیصلاح.
- ۶- تهیه کارنامه حرفه‌مندی اعضا و مشارکت در امر ارزشیابی و تعیین صلاحیت و ظرفیت اشتغال به کار شاغلان در امور فنی مربوط به فعالیت‌های حوزه‌های مشمول این قانون.
- ۷- دفاع از حقوق اجتماعی و حیثیت حرفه‌ای اعضا و تشویق و حمایت از فعالیت‌های با ارزش و برگزاری مسابقات حرفه‌ای و تخصصی و معرفی طرح‌های ارزشمند.
- ۸- تنظیم روابط بین صاحبان حرفه‌های مهندسی ساختمان و کارفرمایان و ارجاع مناسب کارها به صاحبان صلاحیت و جلوگیری از مداخله اشخاص فاقد صلاحیت در امور فنی.
- ۹- ترویج اخلاق حرفه‌ای و اصول صحیح مهندسی و معماری و همکاری با وزارت راه و شهرسازی در زمینه تدوین، ترویج و نظارت عالی بر حسن اجرای مقررات ملی ساختمان و استانداردها و معیارها.
- ۱۰- ارتقای کیفیت طرح‌های ساختمانی، عمرانی و شهرسازی در محدوده استان، شرکت در کمیسیون‌ها و شوراهای تصمیم‌گیری در مورد اینگونه طرح‌ها و همکاری با وزارت راه و شهرسازی و مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان با استفاده از خدمات اعضای سازمان استان و ارائه گزارش حسب درخواست مراجع ذیصلاح.
- ۱۱- همکاری با مراجع استان در هنگام بروز سوانح و بلایای طبیعی.
- ۱۲- پیشنهاد بودجه و تأیید ترانزنامه سالانه سازمان استان و ارائه آن به مجمع تخصصی.
- ۱۳- معرفی نماینده هیأت مدیره سازمان استان جهت عضویت در کمیسیون‌های حل اختلاف مالیاتی در رسیدگی و تشخیص مالیات خدمات مهندسی اعضای سازمان استان.

۱۴- تهیه و تنظیم مبانی قیمت‌گذاری خدمات مهندسی در استان و پیشنهاد به وزارت راه و شهرسازی، به عنوان مرجع تصویب مبانی و قیمت‌گذاری خدمات مهندسی.
 ۱۵- ارائه خدمات کارشناسی فنی به وزارتخانه‌ها، موسسات دولتی، نهادها، نیروهای نظامی و انتظامی، شرکت‌های دولتی، شهرداری‌ها و مراجع قضایی از طریق حرفه‌مندان عضو سازمان.

۱۶- قبول داور در اختلافات دارای ماهیت فنی حسب درخواست مراجع ذیصلاح.
 ۱۷- تنظیم امور اداری و مالی سازمان استان طبق مقررات و نظام‌نامه‌های مربوط.
تبصره ۱: سازمان استان مجاز به هیچ نوع فعالیت انتفاعی اعم از تاسیس شرکت، انجام امور مهندسی و پذیرش خدمات مهندسی نمی‌باشد.
تبصره ۲: برای رسیدگی و تشخیص صحیح مالیات مشاغل فنی و مهندسی اعضای سازمان استان، نماینده هیأت مدیره سازمان در جلسات کمیسیون‌های حل اختلاف مالیاتی آن استان شرکت خواهد داشت.

ماده ۱۶- مدلسازی اطلاعات ساختمان - کاربرد بی‌آی‌ام (BIM)

وزارت راه و شهرسازی موظف است زمینه کاربرد مدل‌سازی اطلاعات ساختمان (بی‌آی‌ام) را در فرایند ساخت و ساز و صدور شناسنامه فنی و ملکی الکترونیک ساختمان را فراهم نماید. تدوین مقررات، آیین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های فنی و اجرایی مربوطه مطابق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که بنا به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۷- رسیدگی انتظامی

الف- هر سازمان استان دارای یک دایره تحقیق و متناسب با تعداد اعضای سازمان استان و به تشخیص وزارت راه و شهرسازی از یک تا سه شعبه شورای انتظامی خواهد بود. دادیاران دایره تحقیق زیر نظر سردادیار انتظامی انجام وظیفه خواهند کرد. شورای انتظامی متشکل از پنج عضو شامل یک نفر حقوقدان به معرفی رئیس کل دادگستری استان و دو نفر مهندس خوشنام به معرفی مجمع عمومی و دو نفر منتخب وزارت راه و شهرسازی خواهد بود. سردادیار انتظامی هر استان توسط وزارت راه و شهرسازی تعیین می‌شود. شرایط انتخاب مهندسان عضو شورای انتظامی و دادیاران انتظامی همان شرایط اعضای مجمع تخصصی است و باید دارای اطلاعات حقوقی لازم باشند.

این اشخاص با حکم وزیر راه و شهرسازی برای مدت ۴ سال منصوب می شوند. انجام تحقیقات درباره شکایات اشخاص حقیقی و حقوقی نسبت به تخلفات حرفه‌ای و انضباطی و انتظامی مهندسان و کاردان‌های فنی به عهده این دایره تحقیق و رسیدگی و صدور حکم درباره آن‌ها به عهده شورای انتظامی استان است. شعب شورای انتظامی استان با حضور ۴ نفر از اعضا رسمیت یافته و آرای صادره بدوی با سه رای موافق اعضاء صادر می شود. چگونگی رسیدگی به شکایات و طرز تعقیب متخلفان مطابق آئین دادرسی انتظامی خواهد بود که به پیشنهاد شورای مرکزی به تصویب وزیر راه و شهرسازی خواهد رسید.

ب- مجازات‌های انتظامی به قرار زیر می باشد:

- درجه ۱- اخطار کتبی با درج در پرونده عضویت در سازمان استان.
  - درجه ۲- توبیخ کتبی با درج در پرونده عضویت در سازمان استان.
  - درجه ۳- محرومیت موقت از استفاده از پروانه حرفه‌مندی به مدت شش ماه تا یک سال و کاهش ظرفیت اشتغال پس از دوران محرومیت به میزان ۳۰ درصد به مدت یکسال
  - درجه ۴- محرومیت موقت از استفاده از پروانه حرفه‌مندی به مدت بیش از یک سال تا سه سال و کاهش ظرفیت اشتغال پس از دوران محرومیت به میزان ۴۰ درصد به مدت یکسال
  - درجه ۵- محرومیت موقت از استفاده از پروانه حرفه‌مندی به مدت بیش از سه سال تا پنج سال و کاهش ظرفیت اشتغال پس از دوران محرومیت به میزان ۵۰ درصد به مدت یکسال
  - درجه ۶- محرومیت دائم از عضویت در سازمان‌های استان‌ها و ابطال دائم پروانه حرفه‌مندی.
- ج- علاوه بر مجازات انتظامی اشخاص حقوقی که بصورت محرومیت استفاده از پروانه حرفه‌مندی اعمال می‌شود، به تشخیص شورای انتظامی و شعبه تجدید نظر، مجازات انتظامی بر مدیرعامل و اعضای هیات مدیره و نیز اشخاص حقیقی دخیل در تخلف آن شخص حقوقی نیز اعمال خواهد شد.
- چ- تخلفات انتظامی موضوع قانون شامل تخلفات حرفه‌ای و تخلفات انضباطی زیر است و انجام آن‌ها توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی مستوجب محکومیت به مجازات‌های انتظامی در محدوده حداقل و حد اکثرهای ذکر شده برای ارتکاب هر یک می باشد که متناسب با نوع، درجه اهمیت و آثار تخلف و حسن و سوء سابقه متخلف و درجه تجزری او به هنگام تخلف از حیث قصد و بی‌مبالاتی تعیین و مورد صدور حکم قرار می گیرد:

۱- عدم رعایت ضوابط شهرسازی، الزامات مقررات ملی ساختمان، آئین کارها و آئین نامه‌های لازم الاجرا و استانداردهای اجباری در انجام وظائف و ارائه خدمات مهندسی یا انجام هرگونه فعل یا ترک فعل که مخالف یا متناقض با آن‌ها یا سایر قوانین جاری کشور باشد، اعم از آن که مستقیماً یا توسط عوامل تحت مدیریت، کنترل و نظارت شخص صورت پذیرد به مجازات انتظامی از درجه یک تا درجه پنج.

۲- عدم انجام یا قصور و تقصیر در انجام وظایف حرفه‌ای که به موجب قوانین و مقررات یا قرارداد موظف به آن است یا خلف وعده مکرر در مورد انجام آن‌ها بنحوی که موجب زیان یا تضییع حقوق صاحب کار یا اشخاص ثالث شود یا به اموال عمومی، منابع مواد و انرژی و یا محیط زیست آسیب رساند، به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه پنج.

۳- تحمیل خسارت به کارفرما و سایر اشخاص به تشخیص مراجع قضایی، اعم از آنکه خود در آن ذینفع باشد یا نباشد به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه چهار.

۴- ارائه خدمات مهندسی توسط اعضای حقیقی و حقوقی و یا حضور اعضای حقیقی در ارکان سازمان و سازمان استان که مشمول مصادیق تعارض منافع می‌گردد به مجازات انتظامی از درجه سه تا درجه پنج.

۵- ارائه یا تایید گزارش خلاف واقع از میزان عملیات انجام شده، یا صورت وضعیت، یا تایید خلاف واقع هر نوع مدارک فنی و مالی، به مجازات انتظامی از درجه سه تا درجه پنج.

۶- امتناع غیر موجه از اظهارنظر کارشناسی پس از قبول انجام آن در مواردی که از طریق مراجع ذیصلاح قانونی نظر خواهی شده است به مجازات انتظامی از درجه یک تا درجه سه.

۷- تعلل در تنظیم و تسلیم بموقع گزارش‌هایی که به موجب ضوابط و مقررات یا دستورات مراجع ذیصلاح قانونی موظف به تهیه و تسلیم آنها به مراجع ذیربط بوده است به مجازات انتظامی از درجه یک تا درجه سه.

۸- صدور گواهی یا ادای شهادت خلاف واقع یا اعلام نظر رسمی یا داوری یا کارشناسی در موضوعات فنی بدون داشتن صلاحیت لازم به مجازات انتظامی از درجه سه تا درجه پنج.

۹- عدم رعایت بی‌طرفی یا عدم اعلام جهات ردّ یا وجود تعارض منافع در داوری یا کارشناسی، به مجازات انتظامی از درجه سه تا درجه پنج.

۱۰- سپردن انجام کار حرفه‌ای به اشخاص فاقد صلاحیت لازم برای انجام آن کار، به مجازات انتظامی از درجه سه تا درجه پنج.

۱۱- نقض مقررات انضباطی وضع شده بوسیله مراجع قانونی در حیطه اختیارات قانونی آنان، به مجازات انتظامی از درجه یک تا درجه سه.

- ۱۲- درج یا نشر هرگونه متن، تصویر یا سایر موارد مغایر با اصول اخلاقی و شئون حرفه‌ای در رسانه‌های گروهی و سامانه‌های اینترنتی و مخابراتی و فضای مجازی و سایبری و شبکه‌های اجتماعی از درجه دو تا درجه چهار
- ۱۳- سوء استفاده از عضویت یا موقعیت‌های شغلی و اداری سازمان استان یا سازمان به نفع خود یا غیر یا به ضرر غیر به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه پنج.
- ۱۴- عدم انجام به‌هنگام وظایف قانونی هر یک از اعضای مجمع تخصصی، هیات مدیره، دایره تحقیق و شورای انتظامی استان یا بازرسان سازمان استان به نفع خود یا غیر یا به ضرر سازمان استان و غیر به به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه پنج.
- ۱۵- انجام اقداماتی که موجب ایجاد اخلاقی در انجام وظایف قانونی و جاری ارکان سازمان یا سازمان استان یا نهادهای رسمی کشور شود، به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه پنج.
- ۱۶- بی توجهی به مفاد قوانین، آیین نامه‌ها، شیوه نامه‌ها، بخشنامه‌ها، اطلاعیه‌ها، اخطاریه‌ها و مانند آن‌ها، ابلاغی مراجع ذیربط قانونی که مکلف به رعایت آن‌ها بوده، یا مبادرت به انجام کارهایی که در مقررات کاری از آن منع شده، یا عدم اجرای مفاد آن‌ها به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه پنج.
- ۱۷- تمکین در برابر نقض کنندگان الزامات قانونی در امور حرفه‌ای بدون وجود اجبار و اکراه، به مجازات انتظامی از درجه یک تا درجه سه.
- ۱۸- تأسیس هر گونه مؤسسه، دفتر یا محل کسب و پیشه تحت هر نام برای انجام وظائف و خدمات موضوع این قانون بدون داشتن مدرک صلاحیت و مجوز مربوطه، به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه سه.
- ۱۹- مراعات نکردن حقوق معنوی همکاران خود اعم از شخص حقیقی یا حقوقی و معرفی محصول کار حرفه‌ای متعلق به دیگری به نام خود یا کارفرما یا موسسه خود، به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه پنج.
- ۲۰- قرار دادن محصول کار حرفه‌ای خود در اختیار دیگری برای استفاده از آن به نام وی، به مجازات انتظامی از درجه یک تا درجه سه.
- ۲۱- دادن اجازه سوء استفاده از نام و نشان خود یا شخص حقوقی متبوع خود به شخصی که به فعالیت اقتصادی یا مهندسی فریبکارانه یا غیر درستکارانه مبادرت می‌ورزد، به مجازات انتظامی از درجه سه تا پنج.
- ۲۲- عدم مراقبت از مهر، نشان، سر برگ و گذرواژه‌های خصوصی مورد استفاده در خدمات مهندسی و امضاهای الکترونیک خود بنحوی که منجر به سوء استفاده اشخاص ثالث شود، به مجازات انتظامی از درجه یک تا دو.

۲۳- استنکاف از امضای نقشه‌هائی که انفراداً یا بصورت گروهی به منظور اجرا تهیه و ارائه می‌کند، ولو آن که در قبال آن حق الزحمه دریافت نکند، به مجازات انتظامی از درجه یک تا دو.

۲۴- جعل در اوراق و اسناد و مدارک حرفه‌ای و مدارک لازم برای دریافت پروانه حرفه‌مندی و تصاویر آنها یا استفاده از سند مجعول منوط به اثبات در مرجع قضائی یا ارائه مدارک و تصاویر غیرواقعی و دستکاری شده و ارائه مدارک تقلب آمیز تحصیلات یا سابقه یا صلاحیت حرفه‌ای خود یا دیگری یا تقلب در آزمون‌ها یا توسل به راه‌های متقلبانه یا اظهارات خلاف واقع برای اخذ پروانه حرفه‌مندی یا کسب امتیاز شغلی و حرفه‌ای یا جلب آراء در هرگونه انتخابات، به مجازات انتظامی از درجه چهار تا درجه شش.

۲۵- دادن یا گرفتن هرگونه مال یا امتیاز خارج از ضوابط یا تبانی یا توسل به وسائل متقلبانه در انجام وظایف حرفه‌ای یا برای گرفتن یا واگذاری کار یا گرفتن یا دادن تأییدیه یا ردیه و مانند آنها در امور فنی و مهندسی به مجازات انتظامی از درجه چهار تا درجه شش.

۲۶- سوء استفاده از اضطرار یا عدم اطلاع کارفرما برای گرفتن امتیاز یا حق الزحمه نامتناسب با عرف رایج برای انجام وظائف و خدمات مهندسی از وی به مجازات انتظامی از درجه یک تا سه.

۲۷- تبانی در ارائه پیشنهاد قیمت در مناقصه و مزایده‌های مرتبط با طرح‌های ساختمانی و عمرانی، به مجازات از درجه چهار تا درجه شش.

۲۸- ورشکستگی به تقصیر و تقلب در فعالیت حرفه‌ای بموجب حکم قطعی به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه پنج.

۲۹- مبادرت مأموران کنترل و بازرسی ساختمان شاغل در شهرداری‌ها و سایر مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان و شرکت‌های عهده دار کنترل، طراحی و بازرسی ساخت و طرح‌های شهرسازی و ترافیک به رد انطباق طراحی یا اجرای ساختمان با مدارک فنی بدون دلیل موجه و مستند یا عدم اخطار بموقع توقف کار و رفع توقف کار به صاحبکار آن، به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه پنج.

۳۰- انجام کار حرفه‌ای یا خرید خدمات حرفه‌ای بدون قرارداد کتبی به مجازات انتظامی از درجه یک تا درجه دو.

۳۱- نقض سایر الزامات اخلاق و شئون رفتار حرفه‌ای مذکور در نظامنامه رفتار حرفه‌ای اخلاق مهندسی ساختمان ابلاغی وزارت راه و شهرسازی که در بندهای دیگر

۳۲- این ماده مجازاتی برای ارتکاب به آن‌ها تعیین نشده، به مجازات انتظامی درجه یک تا درجه دو.

۳۳- استفاده از پروانه حرفه‌مندی در دوره محکومیت انتظامی قطعی به محرومیت استفاده از آن، به مجازات انتظامی افزایش دوره محرومیت تا دو برابر.

۳۴- اختفا یا کتمان محکومیت انتظامی خود در مواردی که فقدان آن شرط انجام کار یا گرفتن امتیاز حرفه‌ای است، به مجازات انتظامی درجه دو یا سه بعلاوه سلب امتیاز کسب شده تا حدی که قابل سلب است.

ح- چنانچه اعضای ارکان سازمان استان مرتکب تخلفات فوق شوند، به حداکثر مجازات قانونی محکوم خواهند شد.

خ- شورای انتظامی در مواردی که وقوع تخلف را ناشی از ضعف اطلاعات و مهارت فنی متخلف یا عدم آشنائی با ضوابط و مقررات تشخیص دهد می‌تواند در حکم خود وی را مکلف به گذراندن دوره آموزشی یا کارآموزی خاص در مدت معین و حداکثر شش ماه کند و تا زمان گذراندن دوره مذکور صلاحیت حرفه‌ای او را محدودتر کند.

د- چنانچه دایره تحقیق و شورای انتظامی استان در حین تحقیقات یا رسیدگی به تخلفات انتظامی در جریان وقوع جرم قرار گرفت، مکلف است مراتب را به رئیس سازمان استان جهت اعلام به مراجع قضائی محل اعلام نماید.

ذ- محکومیت به محرومیت استفاده از پروانه حرفه‌مندی در مورد اعضای سازمان استان که اعتبار مجوز آنان منقضی شده به سازمان استان اعلام می‌شود تا در زمان تمدید یا تجدید مجوز فعالیت آنان اعمال شود.

ر- اعمال مجازات‌های مندرج در این اصلاحیه، شامل تخلفاتی خواهد بود که از تاریخ تصویب این اصلاحیه به بعد رخ دهد. در مورد تخلفات قبل از تصویب این اصلاحیه، انطباق فعل یا ترک فعل با عنوان تخلف و مجازات آن با ترتیبات قبل از تصویب اصلاحیه، عمل خواهد شد.

ز- مراجع قضایی برای رسیدگی به شکایات و دعاوی مطروح علیه اعضای سازمان استان که منشاء آن‌ها امور حرفه‌ای باشد، بنابه درخواست مشتکی عنه یا خوانده می‌توانند نظر کارشناسی سازمان استان محل را نیز خواستار شوند. هیأت مدیره مکلف است حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ وصول استعلام، نظر خود را به طور کتبی اعلام نماید و در صورت عدم اعلام نظر مراجع مربوط می‌توانند رأساً به کار رسیدگی ادامه دهند، همچنین در سایر دعاوی که موضوع آن‌ها مرتبط با مفاد این قانون باشد محاکم قضایی می‌توانند جهت انجام کارشناسی نیز از سازمان استان محل خواستار معرفی یک مهندس یا هیأت مهندسی مجرب و واجد شرایط شود. هیأت مدیره سازمان استان مکلف است حداکثر ظرف مدت پانزده روز نسبت به معرفی مهندس یا مهندسان صلاحیتدار در رشته

مربوط به ماهیت دعوی اقدام نماید. در مواردی که به لحاظ ماهیت کار، نیاز به وقت بیشتر باشد هیأت مدیره می‌تواند با ذکر دلیل از مراجع قضایی ذیربط استمهال نماید. ر: آیین نامه اجرایی این ماده توسط وزارت راه و شهرسازی تهیه و به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

ماده ۱۸- بازرسان سازمان استان

هر سازمان استان دارای سه بازرس مستقل است. بازرسان سازمان استان توسط مجمع عمومی و برای چهار سال، انتخاب می‌شوند. بازرسان علاوه بر شرایط عمومی ارکان سازمان، باید دارای آشنائی کافی به وظائف خود باشند و موظفند در چارچوب قانون و آیین نامه اجرایی آن به عملکرد، حساب‌ها و ترازنامه سازمان استان رسیدگی و گزارش‌های لازم را از طریق موسسه حسابرسی ذیصلاح برای ارائه به مجمع تخصصی تهیه نمایند و نیز تمامی وظایف و اختیاراتی را که به موجب قوانین جاری بعهده بازرس محول است انجام دهند. بازرسان مکلفند نسخه‌ای از گزارش خود را پانزده روز پیش از تشکیل مجمع تخصصی به هیأت مدیره تسلیم کنند. بازرسان با اطلاع هیأت مدیره حق مراجعه به کلیه اسناد و مدارک سازمان استان را دارند بدون اینکه در عملیات اجرایی دخالت کنند و یا موجب وقفه در عملیات سازمان استان شوند. بازرسان نباید از کارکنان و اشخاص دارای سمت در سازمان استان اعم از اینکه حقوق و حق الزحمه به هر عنوان دریافت کنند یا نه، انتخاب شوند.

ماده ۱۹- هیأت عمومی

به منظور هماهنگی در امور سازمان‌های استان‌ها، هیأت عمومی سازمان نظام مهندسی ساختمان که از این پس به اختصار "هیأت عمومی" خوانده می‌شود از کلیه اعضای اصلی هیأت مدیره سازمان‌های استان‌ها در سطح کشور تشکیل می‌شود. جلسات عادی هیأت عمومی سالی یکبار در تیرماه با حضور نماینده وزیر راه و شهرسازی تشکیل می‌شود. جلسات هیأت عمومی با دعوت رئیس شورای مرکزی برگزار می‌گردد. جلسات فوق العاده هیأت عمومی بنابه تصمیم آخرین جلسه عادی آن هیأت یا با تقاضای بیش از دو سوم اعضای شورای مرکزی یا دعوت وزارت راه و شهرسازی تشکیل خواهد شد. وظایف و اختیارات هیأت عمومی به شرح زیر است :

الف- انتخاب سه نفر بازرس اصلی و یک نفر بازرس علی‌البدل سازمان

از بین بازرسان داوطلب سازمان‌های استان‌ها.

- پ - استماع گزارش عملکرد سالانه سازمان و اتخاذ تصمیم نسبت به آن.
- ت - استماع گزارش بازرسان سازمان و اتخاذ تصمیم نسبت به آن.
- ث - بررسی و تصویب یا رد ترازنامه سالانه "سازمان"
- ج - بررسی و اصلاح و نهایتاً تصویب بودجه پیشنهادی سالانه "سازمان".
- چ - تصویب خط مشی‌های عمومی پیشنهادی سازمان.
- ح - حصول اطلاع از فعالیت‌ها، وضعیت و مشکلات سازمان‌های استان‌ها و ارائه طریق به آن‌ها.
- خ - بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به سایر اموری که طبق قوانین و آئین نامه‌های مربوط به عهده سازمان و در صلاحیت و حدود اختیارات هیات عمومی می‌باشد.

ماده ۲۰ - شورای مرکزی

شورای مرکزی متشکل از ۱۵ نفر حرفه‌مند پیشکسوت عضو سازمان استان دارای سوابق تحصیلی، مدیریتی، اجرایی، علمی، تحقیقاتی و آموزشی برجسته و ارزنده به عنوان عضو اصلی و ۷ نفر به عنوان عضو علی‌البدل می‌باشد که برای مدت ۴ سال با انتخاب هیات عمومی تعیین می‌شوند. اعضای شورای مرکزی باید علاوه بر داشتن حداقل شرایط عمومی ارکان سازمان‌ها، خوشنام نیز باشند. مصادیق این سوابق در آئین نامه اجرائی این ماده، توسط وزارت راه و شهرسازی تعیین می‌شود.

ماده ۲۱ - وظایف و اختیارات شورای مرکزی

- اهم وظایف و اختیارات "شورای مرکزی" به این شرح است:
- الف - برنامه‌ریزی و فراهم آوردن زمینه اجرای اهداف و خط مشی‌های این قانون با جلب مشارکت سازمان‌های استان‌ها و هماهنگی وزارت راه و شهرسازی.
- ب - بررسی مسائل مشترک سازمان‌های استان‌ها و سازمان و تعیین خط مشی‌های کوتاه مدت و دراز مدت و ابلاغ آن‌ها.
- پ - ایجاد زمینه‌های مناسب برای انجام وظایف ارکان سازمان از طریق مذاکره و مشاوره با مراجع ملی و محلی در امور برنامه ریزی، مدیریت، اجرا و کنترل طرح‌های ساختمانی و شهرسازی و با مراجع قضایی در مورد اجرای مواد این قانون که به امور قضایی و انتظامی مربوط می‌باشد.
- ت - حل و فصل اختلافات بین ارکان داخلی سازمان‌های استان‌ها یا بین سازمان‌های استان‌ها با یکدیگر یا بین اعضای سازمان‌های استان‌ها با سازمان خود از طریق داوری.

ث- همکاری با وزارت راه و شهرسازی در امر نظارت بر عملکرد سازمان‌های استان‌ها و اصلاح خط مشی آن‌ها از طریق مذاکره و ابلاغ شیوه نامه‌ها.

ج- همکاری با مراکز تحقیقاتی و علمی و آموزشی و ارائه مشورت‌های لازم در زمینه تهیه مواد درسی و محتوای آموزش علوم و فنون مهندسی در سطوح مختلف به وزارتخانه‌های آموزش و پرورش و علوم، تحقیقات و فناوری.

چ- همکاری با وزارت راه و شهرسازی و سایر دستگاه‌های اجرایی در زمینه تدوین، ترویج و کنترل اجرای مقررات ملی ساختمان و تهیه شناسنامه فنی ساختمان‌ها و برگزاری مسابقات حرفه‌ای و تخصصی

ح- همکاری با وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در زمینه ارتقای سطح مهارت کارگران ماهر شاغل در بخش‌های ساختمان و شهرسازی و تعیین استاندارد مهارت و کنترل آن.

خ- تلاش در جهت جلب مشارکت و تشویق به سرمایه گذاری اشخاص و مؤسسات در طرح‌های راه و تأسیسات و مستحدثات عمرانی عام‌المنفعه و همکاری با دستگاه‌های اجرایی در ارتقای کیفیت اینگونه طرح‌ها.

د- جمع آوری کمک‌های داخلی و بین‌المللی جهت کمک به دستگاه‌های مسئول در امر امداد و نجات در زمان وقوع حوادث غیرمترقبه.

ذ- همکاری در برگزاری آزمون‌های حرفه‌ای و تخصصی مهندسان، کاردانان فنی و کارگران ماهر و آموزش‌های تکمیلی برای بهنگام نگاهداشتن دانش فنی و شناسایی تدارک فرصت‌های کارآموزی و معرفی به دانشگاه‌ها.

ر- حمایت اجتماعی از اعضای سازمان‌های استان‌ها و دفاع از حیثیت و حقوق حقه آن‌ها، همچنین دفاع از حقوق متقابل جامعه به عنوان مصرف کنندگان محصولات، تولیدات و خدمات مهندسی در بخش‌های ساختمان، عمران و شهرسازی.

ز- مشارکت در برگزاری کنفرانس‌ها و گردهمایی‌های تخصصی در داخل کشور و در سطح بین‌المللی.

ژ- ارائه گزارش عملکرد به هیأت عمومی و وزیر راه و شهرسازی.

س- ارائه نظرات مشورتی سازمان به دولت و دستگاه‌های اجرایی در زمینه برنامه‌های توسعه و طرح‌های بزرگ ساختمانی، عمران و شهرسازی حسب درخواست دستگاه‌های مربوط.

تبصره : انجام وظایف شورای مرکزی در سطح کشور، مانع از اقدام هیأت مدیره سازمان‌های استان‌ها در زمینه برخی از وظایف فوق که در مقیاس استانی قابل انجام باشد، نخواهد بود.

ماده ۲۲- شورای مرکزی و بازرسان سازمان

الف- شورای مرکزی علاوه بر رئیس دارای یک نایب رئیس و یک خزانه دار است که با اکثریت آراء از بین اعضاء برای مدت دو سال انتخاب می شوند. شورای مرکزی برای تعیین رئیس شورا، سه نفر را به وزیر راه و شهرسازی پیشنهاد می کند و وزیر یاد شده یک نفر را به عنوان رئیس شورای مرکزی که رئیس سازمان نیز محسوب می شود جهت صدور حکم به رئیس جمهور معرفی می نماید. دوره تصدی رئیس سازمان چهار سال است.

ب- سازمان دارای یک نفر بازرس اصلی و یک نفر بازرس علی البدل می باشد که توسط هیات عمومی از بین بازرسان داوطلب سازمان های استان ها با حفظ سمت بازرس استان برای مدت دو سال انتخاب می شوند. بازرس سازمان موظف است در چارچوب قانون و آئین نامه اجرایی آن به عملکرد، حساب ها و ترازنامه سازمان رسیدگی و گزارش های لازم را از طریق موسسه حسابرسی ذیصلاح برای ارائه به هیات عمومی تهیه نماید و نیز تمامی وظایف و اختیاراتی را که به موجب قوانین جاری بعهدده بازرس محول است، انجام دهند. بازرس مکلف است نسخه ای از گزارش خود را پانزده روز پیش از تشکیل هیات عمومی به شورای مرکزی تسلیم کند.

پ- فرایند استیضاح و عزل رئیس سازمان در آیین نامه اجرایی این ماده که توسط وزارت راه و شهرسازی تدوین می گردد، تعیین می شود.

ماده ۲۳- وظیفه رئیس سازمان

وظیفه اجرای تصمیمات "شورای مرکزی" و وظایف اجرایی و نمایندگی سازمان در مراجع ملی و بین المللی با رئیس سازمان است.

ماده ۲۴- شورای انتظامی نظام مهندسی ساختمان

هر یک از شورای انتظامی نظام مهندسی ساختمان مرکب از پنج نفر عضو که دو نفر از آنها با معرفی وزیر راه و شهرسازی و دو نفر دیگر با معرفی هیات عمومی و یک نفر حقوقدان با معرفی ریاست قوه قضاییه در شعب مجزا در تهران تشکیل می شود. جلسات شورای انتظامی با حضور رئیس و سه نفر از اعضاء رسمیت یافته و آرای صادره با حداقل سه رای موافق اعضاء قطعی و لازم الاجراست و قابل رسیدگی مجدد در مراجع قضائی و دیوان عدالت اداری نمی باشد. آرای حاوی محکومیت های درجه ۱ و ۲ قابل تجدید نظر توسط محکوم علیه نمی باشد.

ماده ۲۵- دوران کارآموزی

مهندسان متقاضی دریافت پروانه حرفه مندی در رشته های هفت گانه و رشته های مرتبط موظفند پس از فراغت از تحصیل به مدت معین و به نحوی که در آئین نامه اجرایی این ماده تعیین می شود، در زمینه های تخصصی مربوط به رشته خود، کارآموزی نمایند.

ماده ۲۶- نظارت بر عملکرد سازمان ها

الف- وزارت راه و شهرسازی مکلف است ضمن بررسی عملکرد سازمان و سازمان‌های استان‌ها یا بررسی گزارش مجمع تخصصی استان یا هیأت عمومی، حسب مورد تذکرات لازم را بدهد و در صورت احراز تخلف یا جرم، اشخاص مربوط را به مراجع انتظامی یا قضائی معرفی نماید، همچنین در صورتی که به دلیل انحراف از قانون و اهداف آن، انحلال هر یک از ارکان آن‌ها را لازم بداند، موضوع را در هیأتی مرکب از وزیر راه و شهرسازی، وزیر دادگستری و رئیس سازمان مطرح نماید. تصمیم هیأت با دو رأی موافق لازم الاجراء خواهد بود.

ب- نحوه انجام وظایف قانونی ارکان سازمان و سازمان استان در زمان انحلال هر یک از آن‌ها با وزارت راه و شهرسازی است که حداکثر به مدت ۶ ماه به عنوان قائم مقامی عمل می‌نماید و ظرف این مدت موظف به برگزاری انتخابات برای تشکیل مجدد سازمان یاد شده خواهد بود.

پ- وزارت راه و شهرسازی مجاز است در صورتی که مصوبات هیأت عمومی، شورای مرکزی و مجمع تخصصی استان و هیأت مدیره سازمان استان را خلاف قانون و ضوابط ابلاغی تشخیص دهد آنرا ابطال نماید.

ماده ۲۷- امور کارشناسی

وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، نهادها، نیروهای نظامی و انتظامی، شرکت‌های دولتی، مراجع قضایی و شهرداری‌ها می‌توانند در ارجاع امور کارشناسی با رعایت آئین‌نامه خاصی که به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد همانند کارشناسان رسمی دادگستری از حرفه‌مندان دارای پروانه کارشناسی رسمی که بوسیله سازمان استان معرفی می‌شوند استفاده نمایند.

فصل سوم: امور کاردان‌ها و صنوف ساختمانی**ماده ۲۸- نظام مسئولیت حرفه‌ای و تضامین**

الف- مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان موظف‌اند، پذیرش هر گونه وظیفه و خدمات مهندسی ساختمان موضوع این قانون را صرفاً از اشخاص حرفه مند به شرط ارائه بیمه مسئولیت حرفه‌ای بپذیرند.

ب- مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان موظف‌اند صدور گواهی پایان کار را منوط به ارائه تضامین مربوط از طرف کارفرما قابل انتقال به غیر نمایند.

پ- مسئولیت صحت انجام هر وظیفه و خدمت مهندسی بر عهده حرفه مند مربوطه است و در صورت انجام وظایف یا ارائه خدمات حرفه‌ای توسط شخص حقوقی، مدیرعامل یا

رئیس موسسه به همراه شخص حقیقی ارائه دهنده خدمت، مشترکاً مسئولیت دارند، مدت زمان مسئولیت هر یک از حرفه‌مندان در قبال خدمات ارائه شده، براساس آیین‌نامه‌ای خواهد بود که حداکثر ظرف مدت شش ماه از تاریخ ابلاغ این قانون، مشترکاً توسط وزارت راه و شهرسازی و بیمه مرکزی تهیه و به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

ت- کارفرما، مسئول صحت کارکرد ساختمان طی مدت زمان مذکور در آیین‌نامه موضوع این قانون است و پیمانکار و سایر حرفه‌مندانی که انجام وظیفه یا ارائه خدمات مهندسی را بعهده داشته‌اند براساس همان آیین‌نامه در چارچوب وظائف قانونی و محوله در مقابل کارفرما مسئولیت دارند و مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان، مکلف‌اند صدور پایان کار را منوط به ارائه تضامین مربوط از طرف کارفرما نمایند.

ث- تضامین موضوع این قانون مشترکاً به وسیله وزارت راه و شهرسازی و وزارت امور اقتصادی و دارایی با عنوان آیین‌نامه تضامین ساختمان تدوین و ظرف مدت شش ماه برای تصویب به هیات وزیران ارائه می‌گردد.

ج- بیمه‌های موضوع این قانون و شرایط عمومی آن، ظرف مدت شش ماه از تاریخ ابلاغ این قانون، به تشخیص و پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی پس از تصویب شورای عالی بیمه الزامی خواهد بود.

ماده ۲۹- آیین‌نامه‌ی نظام صنفی

آیین‌نامه نظام صنفی برای فعالیت کلیه صنوف ساختمانی و تشکیلات صنفی کارهای ساختمانی، تشکیلات انبوه‌سازی و صنعتی‌سازی و مشاوران املاک برابر قانون نظام صنفی آنان به پیشنهاد وزیر راه و شهرسازی به عنوان عضو "هیأت عالی نظارت" موضوع ماده (۵۲) قانون نظام صنفی تهیه و جهت تصویب به هیأت وزیران پیشنهاد می‌شود.

فصل چهارم: مقررات فنی و کنترل ساختمان

ماده ۳۰- مقررات و کنترل ساختمان

الف- انجام عملیات ساختمانی در زمین یا بر روی ساختمان موجود و هرگونه تغییر در نوع کاربری زمین و استفاده از ساختمان موجود، علاوه بر داشتن اختیار قانونی، مستلزم اخذ پروانه ساختمان از "مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان" محل و رعایت کامل ضوابط شهرسازی و مقررات ملی ساختمان است. مرجع صدور پروانه و کنترل ساختمان در محل‌های مختلف به شرح زیر است:

۱- در محدوده و حریم شهرها: شهرداری

۲- در روستاهای خارج از حریم شهرها: دهیاری

۳- در شهرهای جدید: پیش از تأسیس شهرداری، شرکت عمران شهر جدید مربوطه و پس از تأسیس شهرداری و انتقال وظایف صدور پروانه و کنترل ساختمان از شرکت عمران به آن شهرداری

۴- در شهرک‌ها و نواحی صنعتی در محدوده‌ی مصوب دولت: شرکت شهرک‌های صنعتی استان

۵- در مناطق ویژه اقتصادی: سازمان منطقه ویژه اقتصادی

۶- در مناطق آزاد تجاری - صنعتی: سازمان عمران منطقه آزاد

۷- در خارج از نقاط فوق: مرجعی که طبق شیوه‌نامه مصوب شورای عالی شهرسازی و معماری ایران تعیین می‌شود.

ب- مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان بشرح فوق، برای صدور پروانه ساختمان و سایر مجوزها در محل‌های یادشده، تنها نقشه‌هایی را خواهند پذیرفت که توسط اشخاص حقیقی یا اشخاص حقوقی دارای پروانه حرفه‌مندی معتبر و در حدود صلاحیت مربوط آنان تعهد و امضا شده باشد.

پ- احداث بنا بدون پروانه یا خلاف پروانه ساختمان ممنوع است. عاملان آن اعم از مالک، کارفرما، اشخاص دارای پروانه حرفه‌مندی و نیز اشخاص مسئول جلوگیری از این نوع عملیات در مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان، ضمن جبران خسارت به مجازات کیفری درجه ۵ تا درجه ۸ ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی محکوم خواهند شد. مجازات کیفری نافی مجازات انتظامی یا اداری اشخاص ذیربط نمی‌باشد.

ت - "مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان" عهده دار وظیفه کنترل و بازرسی احداث ساختمان در حوزه خود می‌باشند. تفصیل این وظایف در آئین نامه کنترل ساختمان تعیین می‌شود. "مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان" باید این وظیفه را از طریق اشخاص حقیقی یا حقوقی دارای پروانه حرفه‌مندی با صلاحیت بازرسی انجام دهند.

ماده ۳۱-

الف- عملیات ساختمانی باید توسط شخص حقیقی یا شخص حقوقی دارای پروانه حرفه‌مندی که کارفرما با انعقاد قرارداد کتبی وی را برای انجام وظیفه اجرای عملیات ساختمان یا مجموعه‌ای از ساختمان‌ها در دوره زمانی معین به مرجع صدور پروانه و کنترل ساختمان و دیگر مراجع رسمی لازم و مربوط معرفی می‌کند، انجام

شود. عملیات ساختمانی مذکور باید تحت نظارت مشاور انجام شود. انتخاب پیمانکار و مشاور توسط کارفرما صورت می گیرد.

ب- شرکت های تشخیص صلاحیت شده در نظام فنی و اجرایی کشور که با لحاظ امتیاز حرفه مندان موضوع این قانون تشخیص صلاحیت شده باشند، مجاز به اشتغال در فعالیت های موضوع این قانون می باشند. ترتیبات این بند در آیین نامه اجرایی تعیین می شود.

پ- هریک از عوامل دخیل در ساخت و سازها اعم از کارفرما، مشاور، طراح و پیمانکار در زمینه های مرتبط با وظایف خود در انجام وظایف محوله مسئول بوده و موظف به ارائه بیمه نامه مسئولیت حرفه ای خود در برابر دیگران هستند. شرح وظایف و تکالیف هر یک از عوامل یاد شده و مسئولیت آنها با شرایطی که توسط وزارت راه و شهرسازی با هماهنگی بیمه مرکزی ایران تنظیم می گردد در آیین نامه اجرایی مشخص می شود.

ماده ۳۲-

الف- وزارت راه و شهرسازی موظف است ترتیبی اتخاذ نماید که حداکثر ظرف مدت یک سال از تصویب این اصلاحیه امکان بارگذاری کلیه اطلاعات مربوط به وضع زمین ها، ساختمان ها، مستحذات، طرح های توسعه و عمران و مقررات ملی ساختمان و سایر الزامات حاکم بر احداث ساختمان و عمران شهری را در سامانه املاک و اسکان فراهم گردد. کلیه مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان و سایر وزارتخانه ها و مراجع ذیربط موظف به همکاری و تبادل اطلاعات با وزارت مذکور در این زمینه می باشند. اعتبار این سامانه همه ساله در بودجه عمومی دولت پیش بینی می گردد.

ب- هرگونه فعالیت حرفه ای در امور موضوع ماده (۴) این قانون و یا تأسیس هر گونه مؤسسه، دفتر یا محل کسب و پیشه برای انجام خدمات فنی موکول به داشتن مدارک صلاحیت حرفه ای و پروانه حرفه مندی موضوع این قانون است و دخالت اشخاص فاقد صلاحیت یا خارج از حدود صلاحیت حرفه ای و یا انجام وظایف و ارائه خدمات مهندسی طراحی، مشاوره، اجرا توسط اشخاص حقیقی و حقوقی که وظیفه امور کنترل و بازرسی ساختمان آن پروژه را به عهده دارند و یا تأسیس هر گونه مؤسسه، دفتر یا محل کسب و پیشه بدون پروانه حرفه مندی معتبر تخلف از قانون محسوب می شود و متخلفین حسب مورد به محکومیت انتظامی یا اداری یا به مجازات کیفری درجه ۵ تا ۸ قانون مجازات اسلامی محکوم خواهند شد.

ماده ۳۳- تدوین مقررات

اصول و قواعد فنی در طراحی، محاسبه، اجرا، بهره برداری، نگهداری، مرمت و بهسازی، نوسازی، تخریب و بازسازی ساختمان ها که رعایت آن ها به منظور اطمینان از حفظ محیط زیست و هویت تاریخی- فرهنگی و همچنین تامین ایمنی، بهداشت، بهره دهی مناسب، آسایش، صرفه اقتصادی

ضروری است، به وسیله وزارت راه و شهرسازی تدوین و ابلاغ می‌شود. حوزه شمول این اصول و قواعد و ترتیب اجرای آن‌ها و حدود اختیارات و وظایف نهادهای عهده دار کنترل، بازرسی در هر مبحث به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که به وسیله وزارت راه و شهرسازی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. مجموعه اصول و قواعد فنی و آئین نامه کنترل و اجرای آن‌ها " مقررات ملی ساختمان " را تشکیل می‌دهند. وزارت راه و شهرسازی می‌تواند متناسب با شرایط ویژه منطقه‌ای یا محلی مقررات خاصی را در زیرمجموعه مقررات ملی ساختمان قابل اجرا در آن منطقه یا محل تحت عنوان مقررات منطقه ای یا مقررات محلی تدوین و ابلاغ کند. مقررات ملی ساختمان متناسب با تغییر شرایط، مورد بازنگری قرار می‌گیرد. سازمان‌های استان‌ها می‌توانند متناسب با شرایط ویژه هر استان پیشنهاد تغییرات خاصی را در مقررات ملی یا منطقه‌ای یا محلی به وزارت راه و شهرسازی ارائه دهند.

مقررات ملی ساختمان ملاک طراحی، محاسبه، ساخت و اجرا، مشاوره، بازرسی، بهره‌برداری، کنترل و نگهداری از ساختمان‌ها به‌عنوان اصل حاکم و مرجع قانونی در تشخیص صحت وظائف و خدمات فوق است. در مواردی که احکامی در مقررات ملی ساختمان قید نشده، منابع معتبر مراجع بین‌المللی ملاک عمل خواهد بود.

ماده ۳۴-

الف-مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان و امور شهرسازی، مجریان کلیه ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی و عمومی، صاحبان حرفه‌های مهندسی ساختمان و شهرسازی و کارفرمایان در سراسر کشور مکلفند مقررات ملی ساختمان و ضوابط شهرسازی را رعایت نمایند. عدم رعایت مقررات یاد شده و ضوابط و مقررات شهرسازی تخلف از قانون محسوب می‌شود و متخلفین حسب مورد به محکومیت انتظامی یا اداری یا به مجازات کیفری درجه ۵ تا ۸ قانون مجازات اسلامی محکوم خواهند شد.

ب- وزارتخانه‌های راه و شهرسازی، کشور و صمت مکلفند با توجه به امکانات و موقعیت هر محل، آندسته از مصالح و اجزاء ساختمانی که باید به تأیید مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران برسد را طی فهرست‌هایی احصا و آگهی نمایند. از تاریخ اعلام، کلیه تولیدکنندگان و واردکنندگان و توزیع‌کنندگان مصالح و اجزای ساختمانی موظف به تولید و توزیع و استفاده از مصالح استاندارد شده خواهند بود.

پ- از تاریخ تصویب این قانون وزیر راه و شهرسازی به عضویت شورای عالی استاندارد منصوب می‌گردد.

ماده ۳۵ - نظارت عالیہ

مسئولیت نظارت عالیہ بر اجرای ضوابط و مقررات شهرسازی و مقررات ملی ساختمان در مراحل طراحی و اجرای تمامی ساختمان‌ها و طرح‌های توسعه و عمران شهری که اجرای ضوابط و مقررات مزبور در مورد آنها الزامی است بر عهده وزارت راه و شهرسازی است. به منظور اعمال این نظارت مراجع و اشخاص یاد شده در ماده ۳۴ مکلفند در صورت درخواست حسب مورد اطلاعات و نقشه‌های فنی لازم را در اختیار وزارت راه و شهرسازی قرار دهند و در صورتی که وزارت یاد شده به تخلفی برخورد نماید، با ذکر دلایل و مستندات، دستور اصلاح یا جلوگیری از ادامه کار را به مرجع صدور پروانه و کنترل ساختمان، حرفه‌مند مسئول یا کارفرما ابلاغ نماید. مرجع صدور پروانه و کنترل ساختمان موظف است بلافاصله پس از وصول دستور توقف عملیات ساختمانی، اقدامات لازم را بعمل آورد. در اجرای این وظیفه تمامی مراجع ذیربط مکلف به همکاری می‌باشند. کلیه اشخاصی که در اجرای این ماده از دستور اصلاح یا جلوگیری از ادامه کار استنکاف ورزند متخلف محسوب شده و متخلفین حسب مورد به محکومیت انتظامی یا اداری یا مجازات کیفری درجه ۵ تا ۸ قانون مجازات اسلامی محکوم خواهند شد.

هزینه‌های خدمات موضوع این فصل، سالانه در بودجه عمومی دولت لحاظ می‌شود. تشکیلات ستادی و استانی مرتبط با این وظیفه با پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی و تصویب سازمان اداری و استخدامی کشور ایجاد خواهد شد. نتایج نظارت عالیہ در بازنگری مقررات ملی ساختمان و ضوابط شهرسازی و فرآیندهای کنترل ساختمان لحاظ می‌گردد.

فصل پنجم : آموزش و ترویج**ماده ۳۶ - آموزش و ترویج**

الف : وزارت راه و شهرسازی موظف است با همکاری سازمان و سازمان‌های استان‌ها ترتیبی اتخاذ نماید که با روش‌های مناسب، ترویج اصول و ضوابط شهرسازی و مقررات ملی ساختمان و اصول مهندسی برای همگان به اجرا درآید.

ب : وزارت راه و شهرسازی مجاز است صدور، تمدید، تجدید یا ارتقای پروانه حرفه‌مندی را منوط به قبولی در آزمون‌های حرفه‌مندی و یا شرکت در دوره‌های آموزشی و بازآموزی نماید. اعتبارات مورد نیاز برای برنامه‌ریزی و راهبری آموزش، ترویج، آزمون و همچنین میزان وجوه دریافتی از متقاضیان شرکت در آزمون، سالانه در بودجه عمومی کشور لحاظ خواهد شد.

فصل ششم : سایر**ماده ۳۷ - هزینه‌های سازمان**

هزینه‌های "سازمان و سازمان‌های استان‌ها" و ارکان آن از محل حق عضویت‌های پرداختی اعضاء، صندوق مشترک سازمان‌های استان‌ها، کمک‌های اعطایی دولت، نهادها، اشخاص حقیقی و حقوقی،

دریافت بهای ارائه خدمات پژوهشی، فنی و آموزشی، فروش نشریات و سایر مواد کمک آموزشی و مهندسی تأمین خواهد شد. سازمان و سازمان استان مجاز به اخذ وجوه غیر از موارد فوق، تحت هیچ عنوان بویژه از متقاضیان وظائف و خدمات مهندسی نمی باشد. اساسنامه صندوق مشترک توسط شورای مرکزی تهیه و به تصویب وزارت راه و شهرسازی می رسد.

ماده ۳۸- تنظیم روابط سازمان با سایر دستگاه ها

وزارت راه و شهرسازی تسهیلات لازم برای ادامه کار سازمان و سازمان های استان ها را فراهم آورده و در تنظیم روابط آنان با دستگاه های اجرایی و مراجع قضایی در سطوح ملی و محلی تا آنجا که به اهداف این قانون کمک کند، اقدام می نماید.

ماده ۳۹- هزینه صدور، تمدید، تجدید و ارتقای پروانه حرفه مندی

هزینه صدور یا تمدید یا تجدید پروانه حرفه مندی موضوع ماده ۴ و پروانه حرفه مندی موضوع این قانون برای اشخاص حقیقی و حقوقی هر سال به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی و با نظر هیات وزیران تعیین می گردد. این مبلغ توسط وزارت راه و شهرسازی از متقاضیان اخذ و به حساب درآمد عمومی کشور واریز می شود. معادل ۱۰٪ (صددرصد) وجوه واریزی بر اساس ردیفی که به همین منظور در بودجه سنواتی پیش بینی می گردد در اختیار وزارت راه و شهرسازی قرار خواهد گرفت تا صرف انجام مطالعات و تدوین مقررات ملی ساختمان، امور کنترل ساختمان، ترویج و توسعه و اعتلای نظام مهندسی، کمک به برگزاری همایش های تخصصی و برگزاری مسابقات حرفه ای و تخصصی و ترویج مقررات ملی ساختمان نماید.

ماده ۴۰-

متخلفان از مواد ۳۲ و ۳۴ توسط مراجع قضایی حسب مورد به پرداخت جزای نقدی از یک در ده هزار تا یک در هزار ارزش ساختمان یا زمین محل آن محکوم می شوند. پرداخت جزای نقدی مانع از مجازات های دیگر و پیگیری انتظامی یا اداری نخواهد بود.

مبلغ فوق هر سال با نظر هیات وزیران تعدیل می گردد. کل این مبلغ و مبالغ مندرج در ماده ۳۹ این قانون همه ساله برای تامین هزینه های صدور و تمدید یا تجدید پروانه حرفه مندی و انجام امور مشاوره، امور نظارت عالی، ترویج و توسعه و اعتلای مهندسی ساختمان و ترویج مقررات ملی ساختمان و سایر امور مربوط در اختیار وزارت راه و شهرسازی قرار می گیرد.

ماده ۴۱- تدوین شیوه نامه ها و آیین کارها

در اجرای طرح های عمرانی (منظور در بودجه عمومی کشور) با رعایت ماده ۳۴ این قانون، تدوین ضوابط تکمیلی در چارچوب آیین نامه های منبعث از قانون برنامه و بودجه مجاز است و سازمان برنامه و بودجه می تواند در فرآیند انتخاب طراحان، مشاوران و پیمانکاران علاوه بر مفاد مندرج در این قانون و آیین نامه اجرایی آن نسبت تدوین و ابلاغ شرایط تکمیلی اقدام نماید.

ماده ۴۲- تدوین آیین نامه اجرایی قانون

وزارت راه و شهرسازی مکلف است ظرف مدت شش ماه نسبت به تهیه آئین نامه های اجرایی این قانون اقدام نماید. تا زمانی که آئین نامه های اجرایی این قانون تصویب نشده است، آئین نامه های مصوب قبلی تا آنجا که با مفاد این اصلاحیه مغایرت نداشته باشد، اجرا خواهد شد. نظامنامه تشکیل و اداره جلسات مجامع تخصصی استان، هیات عمومی و برگزاری انتخابات و کارآموزی قبل ورود به حرفه و سایر موارد مطروحه در این قانون، توسط وزارت راه و شهرسازی تهیه و ابلاغ می شود. با تصویب این اصلاحیه تبصره ۷ ماده ۱۰۰ قانون شهرداری ها و سایر قوانین و مصوبات مغایر با این اصلاحیه لغو شد.